

Một số giải pháp nhằm thúc đẩy hoạt động báo chí về an sinh xã hội ở Việt Nam hiện nay

TS. TRẦN THỊ VÂN ANH

Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: anh081979@gmail.com

Nhận ngày 2 tháng 5 năm 2024; chấp nhận đăng tháng 9 năm 2024.

Tóm tắt: Báo chí về an sinh xã hội có vai trò rất lớn đối với phát triển đất nước cũng như từng địa phương, từng lĩnh vực đời sống xã hội. Báo chí về an sinh xã hội là kênh phản ánh và cung cấp thông tin các hoạt động an sinh xã hội đáp ứng nhu cầu của công chúng. Đặc biệt, đối với nhà quản lý, báo chí về an sinh xã hội là kênh thông tin để nắm bắt tình hình, xu hướng, để từ đó ban hành hoặc điều chỉnh các chính sách an sinh xã hội. Báo chí về an sinh xã hội còn là kênh phản biện các chính sách an sinh xã hội của Nhà nước, của từng địa phương. Trong bài viết này, tác giả đã khái quát thực trạng chung báo chí về an sinh xã hội ở Việt Nam và trên cơ sở đó đề xuất một số giải pháp nhằm hoàn thiện hoạt động báo chí về an sinh xã hội ở Việt Nam trong thời gian tới.

Từ khóa: báo chí về an sinh xã hội; báo chí về an sinh xã hội ở Việt Nam.

Abstract: Social welfare journalism plays a significant role in the development of the country, as well as in individual localities and various areas of social life. It serves as a channel for reflecting and providing information on social welfare activities that meet public needs. Particularly for policymakers, social welfare journalism acts as an essential source of information to grasp trends and the current situation, helping in the creation or adjustment of social welfare policies. It also serves as a platform for critiquing these policies at both national and local levels. This article outlines the current state of social welfare journalism in Vietnam and proposes several solutions to improve its effectiveness in the future.

Keywords: social welfare journalism; social welfare journalism in Vietnam.

1. Đặt vấn đề

An sinh là một từ Hán - Việt. An trong chữ An toàn, sinh trong chữ Sinh sống, an sinh có thể được hiểu là An toàn sinh sống. Như vậy, có thể nói một cách khái lược, đơn giản nhất: xã hội an sinh là một xã hội mà mọi người được an toàn sinh sống, hay là có cuộc sống an toàn.

Theo tiếng Anh, an sinh xã hội (ASXH) thường được gọi là Social Security và khi dịch ra tiếng Việt, ngoài ASXH thì thuật ngữ này còn được dịch là bảo đảm xã hội, bảo trợ xã hội, an ninh xã hội, an toàn xã hội. Theo Tổ chức lao động quốc tế (ILO): ASXH là sự bảo vệ của xã hội đối với các thành viên của mình thông qua một loạt biện pháp công cộng, nhằm chống lại những khó khăn về kinh tế và xã hội do bị ngừng hoặc giảm thu nhập, gây ra bởi ốm đau, thai sản, tai nạn lao động, thất nghiệp, thương tật, tuổi già và chết; đồng thời đảm bảo các chăm sóc y tế và trợ cấp cho các gia đình đông con.

Nhìn chung trên thế giới, an sinh xã hội được hiểu là sự bảo vệ của xã hội đối với các thành viên của mình thông qua một loạt các biện pháp công cộng nhằm khắc

phục những khó khăn về kinh tế và xã hội do bị mất hoặc bị giảm thu nhập, gây ra bởi thiên tai, ốm đau, thai sản, tai nạn lao động, thất nghiệp, tàn tật, tuổi già, đồng thời đảm bảo chăm sóc y tế và trợ cấp y tế có các gia đình có con nhỏ, cho những người già cô đơn, trẻ mồ côi.

Ở Việt Nam, An sinh xã hội đã nhận được sự quan tâm to lớn của Đảng và Nhà nước. Các chính sách ASXH đạt được nhiều thành tựu quan trọng, nhất là giảm nghèo, tạo việc làm, ưu đãi người có công, bảo hiểm xã hội (BHXH), bảo hiểm y tế (BHYT), bảo hiểm thất nghiệp (BHTN), trợ giúp người có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn. Đời sống vật chất và tinh thần của người có công, người nghỉ hưu, người nghèo, đồng bào dân tộc thiểu số được cải thiện, góp phần củng cố lòng tin của nhân dân vào sự ổn định chính trị - xã hội.

Văn kiện Đại hội XIII của Đảng xác định: Chú trọng nâng cao phúc lợi xã hội, an sinh xã hội, tiếp tục bảo đảm những nhu cầu cơ bản, thiết yếu của nhân dân về nhà ở, đi lại, giáo dục, y tế, việc làm. Đảng và Nhà nước chú trọng nâng cao chất lượng dịch vụ y tế, chất lượng dân

số, gắn dân số với phát triển; bảo đảm những nhu cầu cơ bản, thiết yếu của nhân dân. Cải thiện điều kiện nhà ở cho người nghèo, người có thu nhập thấp ở đô thị, từng bước giải quyết nhu cầu về nhà ở cho người lao động tại các khu công nghiệp và học sinh, sinh viên. Đồng thời chú trọng phát triển hệ thống ASXH toàn diện, tiến tới bao phủ toàn dân, bảo đảm trợ giúp cho các nhóm đối tượng yếu thế.

Đối tượng của an sinh xã hội là bất cứ cá nhân, gia đình, nhóm xã hội hoặc cộng đồng nào, không phân biệt giới tính, thành phần xã hội, tôn giáo, sắc tộc, màu da. Mục tiêu của an sinh xã hội: một mặt, cải thiện môi trường, cải thiện cuộc sống, tăng khả năng của cá nhân, gia đình, nhóm cộng đồng để ngăn ngừa giảm nhẹ và đối phó một cách hữu hiệu với khó khăn, rủi ro; mặt khác, hoàn thiện cơ chế, chính sách, nguồn lực của Nhà nước, thị trường để can thiệp trong phòng ngừa, quản lý, đối phó thiên tai trên phạm vi quốc gia khi cá nhân, gia đình, cộng đồng không thể ứng phó được.

Với ý nghĩa như vậy, an sinh xã hội là đối tượng phản ánh quan trọng của báo chí. Đồng thời, thông tin ASXH cũng rất gần gũi và thiết yếu với đời sống nhân dân. Hiện nay, các đề tài báo chí đề cập về ASXH được phản ánh chính là những vấn đề của sàn ASXH ở Việt Nam như:

- Việc làm đảm bảo thu nhập tối thiểu và giảm nghèo: Tạo việc làm (tín dụng ưu đãi, hỗ trợ học nghề, hỗ trợ tìm việc làm trong và ngoài nước, chương trình việc làm công); Giảm nghèo.

- Bảo hiểm xã hội: Bảo hiểm xã hội bắt buộc (ốm đau, thai sản, tai nạn lao động- bệnh nghề nghiệp, hưu trí, tử tuất); Bảo hiểm xã hội tự nguyện (hưu trí, tử tuất); Bảo hiểm thất nghiệp; Bảo hiểm hưu trí bổ sung.

- Trợ giúp xã hội cho các nhóm đặc thù: Trợ giúp xã hội thường xuyên (chăm sóc tại cơ sở bảo trợ xã hội và cộng đồng, hỗ trợ tiền mặt); Trợ giúp xã hội đột xuất.

- Dịch vụ xã hội cơ bản: Giáo dục; Y tế (gồm bảo hiểm y tế); Nhà ở; Nước sạch; Thông tin.

Với độ bao phủ rộng, cập nhật liên tục, công chúng của mảng đề tài về ASXH không bị giới hạn. Đặc biệt, trên thực tế, báo chí đã và đang là phương tiện chuyên tải thông tin về ASXH nhanh chóng và hữu hiệu nhất.

Như vậy, *báo chí về an sinh xã hội là báo chí phản ánh những vấn đề liên quan đến an sinh xã hội, tuyên truyền chủ trương đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước về an sinh xã hội đến người dân để người dân biết, hiểu và làm theo; là nơi để người dân lên tiếng khi có vấn đề xảy ra, đồng thời báo chí phản ánh*

về an sinh xã hội cũng là phương pháp để hoàn thiện hơn các chính sách về an sinh xã hội, để an sinh xã hội ngày càng đúng với nguyện vọng của nhân dân.

2. Khái quát báo chí về an sinh xã hội ở Việt Nam

Ngay từ khi mới ra đời, báo chí cách mạng Việt Nam đã là tiếng nói mạnh mẽ vì an sinh của người dân và xã hội. Trong những bài viết của mình, Chủ tịch Hồ Chí Minh - nhà báo cách mạng vĩ đại đã luôn chọn những đề tài gắn liền với đời sống nhân dân để làm đối tượng phản ánh. Trong đó, Người bày tỏ sự quan tâm, đồng cảm sâu sắc trước những cảnh đời cơ cực trong xã hội thực dân - đế quốc, kêu gọi nhân dân đứng lên đấu tranh thoát khỏi cảnh lầm than. Sau này, khi cách mạng giành được thắng lợi, Bác cũng vẫn thường xuyên viết những đề tài về đời sống của người nông dân, phụ nữ, trẻ em. Phong cách viết và chọn đề tài của Người đúng với tâm nguyện cả đời lúc sinh thời: *“Tôi chỉ có một sự ham muốn, ham muốn tột bậc là làm sao cho nước ta được hoàn toàn độc lập, dân ta được hoàn toàn tự do, đồng bào ai cũng có cơm ăn, áo mặc, ai cũng được học hành.”* Tư tưởng đó của Người chính là hình ảnh về một xã hội an sinh hoàn toàn, nơi mỗi người dân đều được sinh sống an bình trong một xã hội an toàn, tự do. Theo gương Bác, những tờ báo nước nhà suốt bao năm qua đều luôn coi việc phản ánh các vấn đề an sinh xã hội là nhiệm vụ chính trị của mình.

Ngày nay, với quy mô ngày càng mở rộng của hệ thống báo chí và số lượng công chúng đông đảo, báo chí đã và đang có vai trò rất lớn trong việc tuyên truyền, phổ biến thông tin về lĩnh vực an sinh xã hội. Đồng thời, đây cũng là kênh quan trọng trong việc vận động và tận dụng những nguồn lực trong nhân dân và bạn bè quốc tế cho các hoạt động an sinh của nước nhà.

Hệ thống các chính sách và các hoạt động an sinh xã hội luôn đến trực tiếp và nhanh chóng nhất tới công chúng qua con đường báo chí. Thực tế đã chứng minh, khi xảy ra thiên tai bất ngờ, các phương tiện thông tin đại chúng sẽ là kênh đầu tiên đưa thông tin dự báo và những công điện khẩn của Chính phủ đến người dân vùng bị nạn. Năm 2023, Việt Nam đã gánh chịu tổng cộng 5 cơn bão, 3 cơn áp thấp nhiệt đới, 179 trận mưa lớn, ngập lụt, lũ quét, sạt lở đất, 342 vụ sạt lở bờ sông, bờ biển đã được thông tin nhanh chóng trên chương trình dự báo thời tiết của Đài Truyền hình Việt Nam, trên các bản tin các báo in, đài phát thanh... Đồng thời, các cơ quan báo chí cũng đã đưa tin nhanh chóng công điện khẩn của Thủ tướng Chính phủ đối phó với các cơn bão, thiên tai. Sau đó, nhiều cơ quan báo chí tiếp tục mở các cuộc vận động

ủng hộ vật chất cho đồng bào trong vùng thiên tai như Đài Truyền hình Việt Nam, báo Thanh Niên... Nhờ sự góp sức tích cực của báo chí, thiệt hại của thiên tai khủng khiếp đã được hạn chế tối đa, đồng thời, những người bị thiệt hại cũng được trợ cấp kịp thời.

Mặt khác, báo chí cũng là phương tiện truyền tải nguyện vọng, tâm tư và hoàn cảnh của nhân dân, thông tin cho những cơ quan có trách nhiệm và toàn xã hội những ý kiến của nhân dân và những hoàn cảnh cần giúp đỡ. Qua báo chí, an sinh xã hội không những được hiểu biết sâu sắc hơn, mà còn được phổ biến rộng rãi hơn. Với tư cách là diễn đàn của nhân dân, báo chí phản ánh hoàn cảnh sống, tâm tư, nguyện vọng của người dân về các vấn đề an sinh xã hội. Có thể nhận biết rõ ràng các thông tin này qua các chuyên mục giới thiệu những địa chỉ cần giúp đỡ (báo Công an TP. Hồ Chí Minh...), giới thiệu việc làm (Trang Thông tin Hà Nội - Báo Lao động, báo Tuổi trẻ...), ý kiến người dân (Bạn đọc viết - báo Lao động & Xã hội...), giải đáp chính sách pháp luật (Giải đáp chính sách - báo Lao động & Xã hội...), vận động quyên góp (Quỹ Tấm lòng vàng - báo Lao động), từ thiện xã hội (Trang Xã hội - Từ thiện - báo Hà Nội Mới). Hầu hết các báo in hiện nay đều dành chuyên mục hoặc tin, bài về các vấn đề an sinh xã hội.

Thông qua những phát hiện của báo chí về những người, cộng đồng có hoàn cảnh khó khăn cần giúp đỡ, các cơ quan chức năng như ngành Lao động - thương binh và xã hội, y tế giáo dục, bảo hiểm... và các đoàn thể như Mặt trận Tổ quốc, Hội Bảo trợ Người tàn tật và trẻ mồ côi Việt Nam, Hội Bảo trợ trẻ em Việt Nam... sẽ tùy trường hợp cụ thể để vào cuộc. Mô hình: báo chí phát hiện, ngành chức năng chỉ đạo, đoàn thể, tổ chức giúp đỡ, chính quyền, cộng đồng và gia đình thực hiện đã tỏ rõ tính hiệu quả trong các hoạt động cứu trợ, trợ cấp.

Trong số các thông tin về an sinh xã hội trên báo chí, thông tin về các thảm họa và tham gia các phong trào xã hội khắc phục hậu quả của thảm họa được chuyển tải một cách mạnh mẽ, nhanh chóng và kịp thời nhất, luôn khơi gợi và lan tỏa được sự quan tâm và đồng cảm của mọi người. Một phần là do thị hiếu người đọc trước những tin tức nóng sốt, nhưng quan trọng hơn là do tính nhân văn trong mỗi con người Việt Nam sẵn sàng được đánh thức để sẻ chia những bất hạnh của người khác. Khi xuất hiện bất cứ tình huống khẩn cấp nào như: bão, lụt, tai nạn gây thiệt hại lớn về sinh mạng (tai nạn hầm lò, giao thông...), cháy nổ..., các cơ quan báo chí đều ưu tiên cả nhân lực (phóng viên, biên tập...) và vật lực (diện tích

đăng báo, phương tiện kỹ thuật phục vụ cho việc đưa tin, viết bài, đóng góp tiền ủng hộ...) cho những nạn nhân của thảm họa. Các đề tài chính mà các báo khai thác khi thảm họa xảy ra gồm: Diễn biến và tác hại của thảm họa trực tiếp đến người và tài sản của nhân dân; Chỉ đạo của Chính phủ, các cơ quan quản lý nhà nước (về lũ lụt, cứu trợ, cứu nạn như Bộ Nông nghiệp - Phát triển nông thôn, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội, Bộ Tài chính, Bộ Công an, Quân đội...) và chính quyền địa phương nhằm đối phó và giải quyết hậu quả thảm họa; Kiến nghị của nhà báo, chuyên gia về việc giải quyết hậu quả thảm họa; Các phong trào ủng hộ người dân và địa phương là nạn nhân của thảm họa.

Để có cái nhìn rõ hơn về việc đưa an sinh xã hội vào trong bài viết để đảm bảo thông tin quyền lợi của công dân, qua khảo sát tình hình truyền thông nội dung an sinh xã hội trên 2 tờ báo Vietnamplus, Lao động online đã cho thấy được những đặc điểm khác nhau.

Mức độ quan tâm (dung lượng tin, bài) của tờ báo đối với lĩnh vực an sinh xã hội, nhìn chung, cả 2 tờ báo đều đăng tải thường kỳ các thông tin về an sinh xã hội. Tuy nhiên, mức độ tin, bài về hệ thống chính sách an sinh hoặc một số thành tố của an sinh xã hội trên báo Vietnamplus dày đặc hơn.

Cập nhật, phân tích, bình luận, phản hồi... thông tin về các chính sách của Đảng, Nhà nước là nhiệm vụ chung của mỗi cơ quan báo chí. Tuy nhiên, trước dòng thông tin chính sách dày đặc và đa dạng từ cấp Trung ương đến địa phương, mỗi tờ báo đều dành diện tích đăng tải những lĩnh vực chính sách ưu tiên riêng. Đối với riêng 2 tờ báo Lao động online và Vietnamplus, các thông tin về chính sách, chủ trương an sinh xã hội lớn được cập nhật thường xuyên. Theo kết quả khảo sát, cả 2 tờ báo đều đăng tải thường xuyên các tác phẩm có nội dung thông tin về an sinh xã hội. Trong mỗi số báo, tác phẩm phản ánh thông tin về an sinh xã hội chiếm trung bình từ 35-50% tổng số tác phẩm.

Tính thời sự của thông tin về an sinh xã hội trên 2 tờ báo khá cao, đặc biệt đối với thông tin về cứu trợ đột xuất. Riêng với các thông tin về chính sách (lao động, bảo hiểm, tiền lương tối thiểu...), báo Vietnamplus đưa sâu, nhanh và đều hơn.

Phần lớn các tin, bài chỉ có tính chất phản ánh, hoặc kêu gọi sự ủng hộ, giúp đỡ của mọi người. Chưa có những bài mang tầm vĩ mô, định hướng dư luận chung về hệ thống an sinh xã hội. Thông tin về an sinh xã hội chưa phong phú. Ngoài ra, còn do việc sử dụng các thể loại chưa linh hoạt, chưa áp dụng nhiều thể loại tác phẩm

khác nhau để thể hiện thông tin về an sinh xã hội. Ngôn ngữ tác phẩm phần lớn là ngôn ngữ hành chính, thông tấn. Tuy nhiên, trong các bài về trợ giúp xã hội, ngôn ngữ nghệ thuật chiếm ưu thế.

Nhìn chung, thông tin về an sinh xã hội trên 2 tờ báo ban đầu đã đạt yêu cầu là tăng hiểu biết của công chúng về lĩnh vực an sinh xã hội, là cầu nối thông tin giữa những nhóm, những đối tượng thi hành và thụ hưởng các chính sách an sinh xã hội và góp phần phát triển mạng lưới này ở Việt Nam. Về thời gian thông tin, số lượng và nội dung thông tin về an sinh xã hội có sự thay đổi rõ rệt theo các tháng trong năm. VD: Trong thời gian, tình hình dịch Covid có nhiều diễn biến phức tạp, lượng tin bài về tuyến đề tài này liên tục được cập nhật trong ngày, chỉ tính riêng mục Y tế trên Vietnamplus, một ngày có khoảng 7 - 10 tin bài.

Qua việc theo dõi 3 chuyên mục trên báo điện tử Dân trí là an sinh, Việc làm và Nhân ái có thể thấy rõ công tác thông tin, tuyên truyền về ASXH ngày càng được tăng cường với nhiều hình thức, nội dung thông tin phong phú, đa dạng hơn.

Thông qua các chuyên mục thuộc diện khảo sát, những thông tin thuộc lĩnh vực an sinh xã hội đã nhanh chóng đến được với công chúng, có tác dụng tích cực trong việc ổn định và phát triển đời sống nhân dân. Đồng thời, những nhà quản lý, nhà hoạch định chính sách cũng nắm được tâm tư, nguyện vọng, ý kiến của người dân về hệ thống an sinh xã hội ở Việt Nam hiện nay.

Tuy nhiên, số lượng các tin bài sử dụng các yếu tố đa phương tiện vẫn chưa nhiều. Bên cạnh đó, nhiều nội dung, vấn đề được đề cập trong những tin bài này còn khá dài dòng, mang tính thống kê với ngôn ngữ chuyên ngành nên còn khá khó hiểu, chưa lôi cuốn người đọc và chưa tạo cảm xúc cho độc giả.

3. Một số giải pháp nhằm hoàn thiện hoạt động báo chí về an sinh xã hội ở Việt Nam

Từ trước đến nay, vấn đề bảo đảm an sinh xã hội luôn là một mục tiêu lớn, là nhiệm vụ quan trọng và thường xuyên của Đảng, Nhà nước trong việc góp phần yên dân. Từ Báo trung ương đến địa phương luôn nâng cao chất lượng nội dung thông tin an sinh xã hội. Tuy nhiên, để phản ánh các vấn đề an sinh xã hội thật sự có hiệu quả, báo chí cần có những hướng đi tích cực hơn nữa. Một số kiến nghị nhằm hoàn thiện hoạt động báo chí về an sinh xã hội ở Việt Nam như sau:

Tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác thông tin về an sinh xã hội

Với vị trí, vai trò đặc biệt quan trọng của an sinh xã hội, cần tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước trong công tác thông tin về an sinh xã hội, đồng thời cần có chiến lược truyền thông an sinh xã hội. Xác định rõ vai trò chủ lực của báo địa phương trong hoạt động thông tin tuyên truyền an sinh xã hội, cơ quan quản lý, chỉ đạo báo chí cần kịp thời định hướng, chỉ đạo thông tin, góp phần quan trọng trong việc nâng cao chất lượng nội dung thông tin báo chí, tạo được sự chia sẻ, đồng thuận xã hội với việc đảm bảo an sinh xã hội. Chỉ đạo, định hướng kịp thời, sâu sát công tác tuyên truyền các chủ trương lớn của Đảng và Nhà nước về những vấn đề xã hội có tác động lớn như: chăm lo đời sống dân sinh, BHXH, BHYT, BHTN; bảo vệ môi trường, an ninh lương thực, an toàn giao thông, an toàn thực phẩm; phòng chống thiên tai, dịch bệnh và những vấn đề xã hội nhạy cảm khác□

Để nâng cao hiệu quả của báo chí trong hoạt động thông tin về an sinh xã hội, không thể tách rời vai trò lãnh đạo của Ban biên tập, người phụ trách trong các cơ quan báo chí. Họ là những người lĩnh hội ý kiến từ các cơ quan định hướng, chỉ đạo thông tin và quản lý nhà nước. Và chính họ là những người định hướng, chỉ đạo biên tập, duyệt và quyết định đăng tải tác phẩm. Do đó, lãnh đạo các cơ quan ban ngành địa phương cần xây dựng mối quan hệ mật thiết với lãnh đạo cơ quan báo chí địa phương, thường xuyên trao đổi, cung cấp và định hướng thông tin để đội ngũ này thông hiểu và ủng hộ, cộng tác tích cực.

Phát triển cầu nối giữa Nhà nước, nhân dân và nhà báo về an sinh xã hội

Trong hoạt động sản xuất các tác phẩm báo chí về ASXH cần tăng cường sự tương tác giữa đại diện các cơ quan Nhà nước, nhà báo với công chúng bằng nhiều hình thức khác nhau. Điều này giúp công chúng có cơ hội bày tỏ quan điểm của mình, phản hồi các vấn đề an sinh xã hội trong tác phẩm, nhận xét và góp ý về chất lượng sản phẩm báo chí đó,... Phóng viên, nhà báo phải biết lắng nghe công chúng của mình để từ đó rút kinh nghiệm, tìm cách giải quyết những vướng mắc trên. Nhà báo là cánh tay đắc lực của Nhà nước, là cầu nối giữa Nhà nước với nhân dân góp phần làm cho chính sách an sinh xã hội sau khi được ban hành có tính hiện thực và đạt được sự đồng thuận trong nhân dân.

Phát triển và mở rộng đề tài về an sinh xã hội

Nhà báo và phóng viên cần tích cực cập nhật thông tin về an sinh xã hội để có thêm những tư liệu, kiến thức

về lĩnh vực này, chú ý quan sát và quan tâm tới cả những vấn đề nhỏ nhất diễn ra hằng ngày. Bởi lẽ, đó chính là những khó khăn hay lợi ích đang ảnh hưởng trực tiếp tới cuộc sống người dân. Từ đó tác phẩm báo chí được sáng tạo ra sẽ có hiệu ứng xã hội, có tính hiện thực cao. Đa dạng hóa việc tìm kiếm và tiếp cận đề tài, luôn đề cao tinh thần lắng nghe và học hỏi. Đi đôi với đó cần phải có chính kiến cá nhân trước một vấn đề mới, biết phân biệt phải trái, đúng sai, thật giả, có tầm nhìn và nhận thức được tính khả thi của đề tài đó. Triển khai đề tài dễ hiểu, có tính logic, dễ công chúng dễ dàng hiểu thông tin và tiếp nhận thông tin đó một cách đầy đủ, chính xác và bao quát nhất.

Nâng cao năng lực người làm báo

An sinh xã hội là vấn đề quan trọng luôn đòi hỏi sự quan tâm hằng ngày trong xã hội. Báo chí cũng thường xuyên cập nhập các vấn đề về an sinh xã hội. Tuy nhiên, hiện nay ở Việt Nam để phát triển một tác phẩm báo chí chuyên sâu về vấn đề an sinh xã hội thường gặp khó khăn trong việc tìm kiếm chuyên gia. Do đó nhà báo, phóng viên chuyên về mảng an sinh xã hội cần tự mình trở thành một chuyên gia trong chính lĩnh vực đó, thường xuyên học hỏi, trau dồi thêm kiến thức về an sinh xã hội trong nước cũng như quốc tế để có được những nhận định và đánh giá đúng đắn khi đứng trước mọi vấn đề, nhà báo trở thành một nhà tư vấn, chỉ dẫn cho công chúng của mình luôn đưa ra những lời khuyên bổ ích, đúng lúc, là người bạn lớn đáng tin cậy của công chúng. Khi đó, mỗi tác phẩm báo chí khi tới tay công chúng sẽ là những tác phẩm được mong chờ do nó chứa đựng chiều sâu và thực sự có giá trị.

Tích cực ứng dụng đa phương tiện trong hoạt động báo chí về an sinh xã hội

Sự phát triển rộng rãi của công nghệ thông tin trong thời đại ngày nay đã làm thế giới thay đổi nhanh chóng trên nhiều phương diện, trong đó có lĩnh vực báo chí. Những tiến bộ vượt bậc về công nghệ của thời đại đã làm cho hoạt động báo chí và truyền thông có thêm nhiều lợi thế rất lớn trong việc đáp ứng những nhu cầu phức tạp và đa dạng của công chúng, không chỉ đơn thuần là cung cấp thông tin, các loại hình giải trí đòi hỏi sự trực quan và tương tác cao. Nhờ công nghệ họ có thể có được những sản phẩm sáng tạo thỏa mãn xã hội ở những khu vực khác nhau nhất một cách nhanh chóng, kịp thời và thuận tiện nhất. Ví dụ như việc báo chí sử dụng đồ họa, hình ảnh, infographic và video là những cách thức truyền tải chính sách sinh động, linh hoạt và hấp dẫn làm cho việc tiếp nhận thông tin của công chúng trở nên dễ nhớ,

dễ hiểu hơn.

Tăng cường khai thác khía cạnh tiêu cực trong xã hội và tăng cường tính phản biện đối với báo chí về ASXH

Báo chí về ASXH không ngại đề cập tới những tiêu cực tồn tại trong xã hội. Đứng trước những đề tài "nhạy cảm" trong lĩnh vực an sinh xã hội như việc tham ô chính sách hỗ trợ, các tổ chức doanh nghiệp được hưởng chính sách hỗ trợ dù không đủ điều kiện... cần phải "vạch mặt, chỉ tên" không bị chi phối hay che giấu vì một lợi ích nào đó. Người cầm bút sẵn sàng bày tỏ chính kiến của mình trên cương vị của một chuyên gia để đánh giá, lên án những vấn đề tiêu cực còn tồn tại; song song đó cần tiếp tục nhìn nhận một cách khách quan và phân tích chỉ rõ một số bất cập, sai sót còn gặp trong tác nghiệp báo chí và tác hại của việc thông tin sai sự thật, thiếu khách quan, gây ảnh hưởng gián tiếp tới việc củng cố niềm tin của nhân dân, người lao động với các chính sách an sinh xã hội nhân văn của Nhà nước.

Các nhà báo, phóng viên hoạt động báo chí về an sinh xã hội cần đề cao trách nhiệm, nghĩa vụ công dân, thực hiện nghiêm Luật Báo chí năm 2016 và 10 Điều quy định đạo đức nghề nghiệp người làm báo; không ngừng nâng cao chất lượng thông tin về ASXH trên báo chí; lấy mục tiêu truyền thông xây dựng chính sách an sinh xã hội bền vững của Đảng và Nhà nước nhằm đảm bảo quyền lợi an sinh thiết thân cho nhân dân và người lao động làm kim chỉ nam trong việc tác nghiệp. Với trách nhiệm và nhiệt huyết của người làm báo trong công tác truyền thông về ASXH, các phóng viên và nhà báo sẽ góp phần nâng cao nhận thức của người dân về hệ thống an sinh xã hội của nước nhà và góp phần hoàn thiện mục tiêu đảm bảo cuộc sống cho toàn dân được ấm no, hạnh phúc.

Việc phổ biến và nâng cao chất lượng thông tin an sinh xã hội trên báo chí ngày càng cần thiết và bức thiết trong quá trình hội nhập kinh tế quốc tế. Đây là biện pháp hữu hiệu để dự đoán, đối phó những tác động mạnh mẽ của quá trình này đối với mỗi người dân, gia đình, cộng đồng, doanh nghiệp... Bởi khi nền kinh tế đất nước đang ngày càng mở, thị trường hóa, xã hội và mọi người đều có thể đứng trước những nguy cơ nghèo đói, thất nghiệp, phá sản... Hơn ai hết, báo chí cần thấy rõ những nguy cơ đó để cùng Đảng, Nhà nước hoàn thiện hệ thống an sinh xã hội, bảo vệ nhân dân trước những biến động của thị trường./.

(1) Hồ Chí Minh (2000), *Toàn tập*, Nxb. Chính trị Quốc gia, H., 200, T. 4, tr. 161.